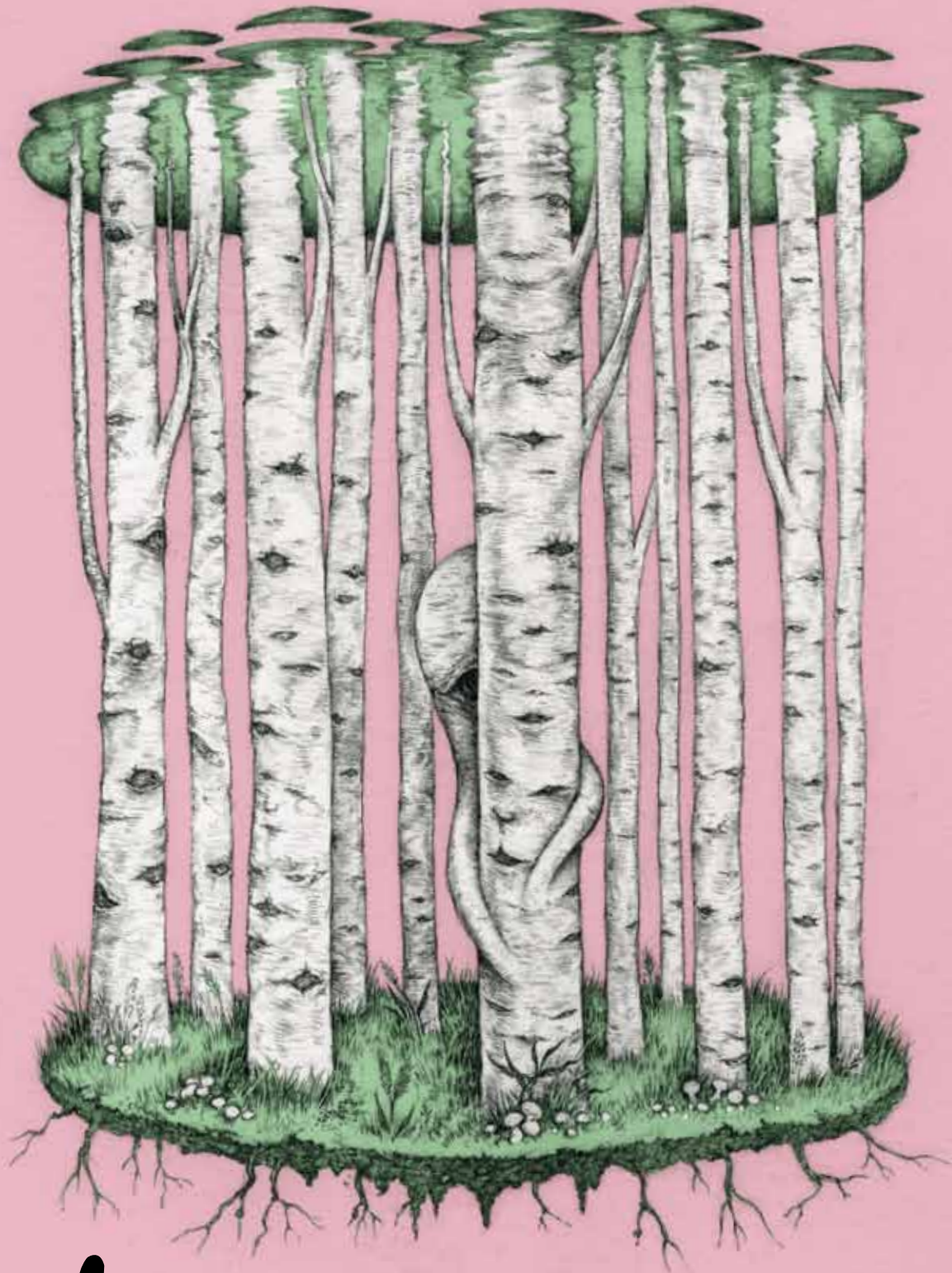


2021

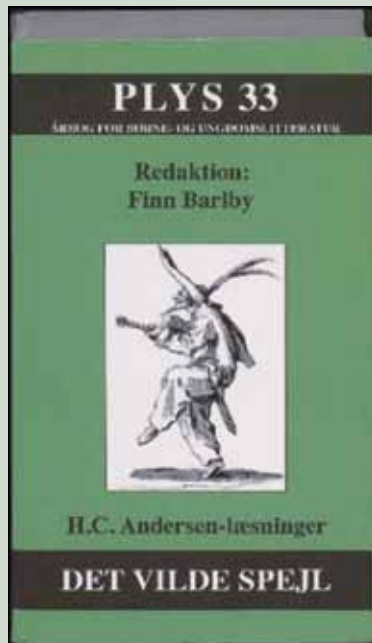
LæringsCentret



Tema om kulturmøder

PLYS 33

PLYS udkom oprindeligt i avisformat, men i de seneste mange år er det blevet en bog, denne gang på hele 508 sider. Det er stadig Finn Barlby, der stædigt insisterer på at udgive *PLYS Årbog for børne- og ungdomslitteratur*. Undertitlen er *DET VILDE SPEJL*, og det er en samling nye læsninger af en stribe af H.C. Andersens kendte og mindre kendte tekster, eventyr og historier, et digt og en billedbog. Den flittige Finn Barlby, cand. phil. i nordisk litteratur, har skrevet det meste, men også Jacob Bøggild, Klaus Müller-Will, Morten Bartnæs, Ib Johansen og Aage Jørgensen har bidraget. *PLYS 33* – er faktisk bind nr. 7 i rækken af HCA-analyse-bøgerne/antologierne i *SPEJL*-serien!! Udsalgspris inkl. moms: kr. 330,-. Abonnements-pris inkl. moms: kr. 280,-. *PLYS 33* kan bestilles hos finnbarlby@mail.dk

**ALMA-prisen 2021**

Astrid Lindgren Mindeprisen 2021 går til den franske forfatter Jean-Claude Mourlevat (f. 1952), der har en særlig kærlighed til eventyr, fabler og fantasy. Han trækker på litterære traditioner for at skabe verdener, der ikke ligner andre. **Astrid-Lindgren Memorial Award** er en international litteraturpris, der tildeles forfattere, illustratører eller børnelitteraturinstitutioner. Den blev oprettet af den svenske regering i 2002, året for Astrid Lindgrens død. Med en præmie på 5 millioner svenske kr., mere end 550.000 Euro, er det den største pris reserveret til børn og unges litteratur i verden. Læs mere på <https://alma.se/en/laureates/>

**Ivalu som kortfilm**

Morten Dürr og Lars Hornemans smukke og barske graphic novel *Ivalu* bliver nu til en kortfilm. De to ophavsmænd har indgået en aftale med filmmanden Anders Walter.

Fortællingen om *Ivalu* og Pipaluk sætter lys på tabuerne incest og selvmord, og italesætter billedlitterært den konkrete tragedie, at alt for mange børn i Grønland (og andre steder i verden) udsættes for seksuelle overgreb. Overgreb der oftest sker inden for hjemmets fire vægge. Anders Walter er en dansk tegner, filminstruktør og manuskriptforfatter og har instrueret kortfilmene *9 meter*, *Den talende kuffert* og senest *Helium*. Sidstnævnte blev i 2014 nomineret til – og vandt – en Oscar for bedste kortfilm.

**Indhold**

Opslagstavlen	2
Leder	3
Min mor slår mig	4
Partnerskole i Kenya	6
El Cambio betyder forandring	7
Børnenes U-landskalender 2021	8
Nu er det (snart) jul igen	10
Se livet gennem andres øjne	12
Hele verden i klasselokalet	14
Vores forskelligheder er vores styrke ...	16
Bøger fra de varme lande	18
Bøger om børn i andre lande	20
Jeg har lige læst.	22

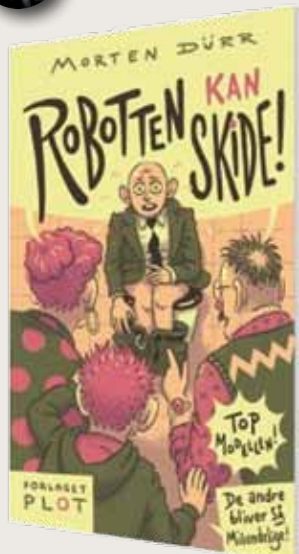
TOVE – en lille digter

Tove – en lille digter fortæller i børnehøjde historien om Tove Ditlevsens liv. Det er fortællingen om Barndommens Gade på Vesterbro, om at gå til bageren efter dag gammelt brød og om en barndom, hvor drømmen er at få lov til at fortsætte i skolen – og fred til at skrive. Bogen er rigt illustreret og fyldt med små smagsprøver på den store digterindes værk. Bogens forfatter og illustratør er Line Jensen, som står bag bestsellerne *Hver dag starter det forfra* og *Det store regnestykke*.

Tove – en lille digter
Line Jensen
32 sider
Forlaget
Grønningen, 2020

**Robotten kan skide**

Så er optagelserne i gang! Morten Dürs børneroman *Robotten kan skide!* bliver filmatiseret af Nimbus Film. Filmen optages på Fyn og får biografpremiere i marts 2022. *Robotten kan skide!* er en skrupskør og spændende historie for de 8-12-årige. Konrad bor på børnehjem og ønsker sig en ny familie, men det bliver svært. De voksne køber robotbørn i stedet for at adoptere ægte børn. Men Konrad får en idé. Han lader som om, han er en robot. Endelig får han en ny familie. En ny og helt forfærdelig familie ...



Pædagogisk LæringsCenterForening
 Hjemmeside: www.plcf.dk
 E-mail: plcf@outlook.dk

Redaktør

Eline Mørch Jensen
 Weysesgade 9, 2100 København Ø
 Tel: 2171 7027
eline.moerch@gmail.com

FU**Formand**

Birgitte Reindel
 Sophie Magdalenens Vej 1a, st.th, 3460 Birkerød
 Tel (privat): 2329 6263
birgittereindel@live.dk

Karin Kjeldsen

kjeldsen.karin@gmail.com

Kirsten Bundgaard Lassen
klassen26@gmail.com

Marlene Drost
marlenedrost@gmail.com

Steen Juhl Møller
steenjm@gmail.com

Janne Bjerring Larsen
jannebjerring@gmail.com

Pensionistgruppen

Formand Stig Bergmann
 Stokkemærkevej 19, 2730 Herlev
stig.bergmann@gmail.com

PLCF administration**Annoncer og ekspedition**

Annette Molnit
 Tel: 2162 7126
 Man, ons kl. 10 - 11
plcfadm@outlook.dk

Abonnement kr. 775,- ekskl. moms.

Næste nummer af LæringsCentret udkommer primo september 2021.

Udkommer 8 gange årligt. Oplag 1.300
 ISBN 0105-9556

Design og grafisk produktion
 CS Grafisk A/S

Deadlines:

Nr. 5: 1. august (udkommer primo sept. 2021)
 Nr. 6: 1. sept. (udkommer primo okt. 2021)
 Nr. 7: 1. okt. (udkommer primo nov. 2021)

Artikler i LæringsCentret dækker ikke nødvendigvis redaktionens og/eller PLCFs synspunkter.

Medlemskab:

Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk

Kontingent: Opkræves én gang årligt i december.

Overgang til pensionistgruppen:

Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk
Flytning, navneskift m.v.:
plcfadm@outlook.dk

Forside-illustration af Otto Dickmeiss

Hvornår slutter april-vejret i skolen?

I skrivende stund har jeg lige afsluttet dette års påskeferie i den spæde start af april. Jeg oplevede både at sidde ude med snuden i vejret mod solen for at få de første varme stråler, mens isternerne klirrede i glasset ved siden af og mindede om sommerens mange kølige drikke, og at himmelen åbnede sig og udspyede sne, slud og hagl, mens nattefrosten langsomt slap sit tag, og jeg hurtigt fandt den varme sweater samt hue og vanter frem til gåturen. Det er jo ikke usædvanligt for april, at vejret skifter meget, og vi har alt fra sommer-, over efterårs- til vintervej. Så hvorfor skriver jeg nu om det i denne leder?

Det gør jeg, fordi den store variation i vejret minder mig om, hvordan vores arbejdsforhold har været det sidste år. Først var vi alle hjemsendte, og vi fandt langsomt ud af, hvordan vi kunne inddrage teknologien i vores undervisning hjemmefra. Så mødte vi frem i skolen igen med de mindste elever, men til halve klasser og utrolig megen udeundervisning. Elever måtte ikke blandes på tværs af de halve klasser og slet ikke på tværs af klasser. Det var i skoletiden. Efter skole havde nogle børn brug for SFO, men her var det ikke altid muligt at holde de halve klasser adskilt. I denne periode var PLC helt lukket ned, fordi alle undervisere skulle bruges til at dække de mange voksne, der var brug for med halve klasser, men også fordi vi endnu ikke vidste, om det var for risikabelt at have børn på PLC, eller hvor længe vi skulle sætte bøgerne i karantæne for, at de ikke var smittebærende. Så måtte de større elever komme tilbage, og endnu engang skulle udeområderne fordeles på en ny måde, og klassестørrelsen blev ændret til mere normale klasser. PLC blev efterhånden åbnet op for mindre grupper fra klasserne, hvis der var booket plads til på forhånd, - med masser af sprit ved indgangen og kun mig til at røre ved tasterne på udlånsmaskinen.

Efter sommerferien mødte alle elever ind, men i løbet af efteråret blev en klasse ind imellem sendt hjem, da en elev havde fået konstateret coronavirus. I september håbede jeg stadig på, at vores mediepatrulje, som er på tværs af klasser, kunne få lov til at starte efter efterårsferien, men sådan gik det ikke. PLC kunne dog være åbent for én klasse ad gangen – med booking og masser af sprit ved indgangen. Senere blev de store elever igen sendt hjem, mens de små fik lov til at fortsætte året ud. Efter nytår skulle alle fjernundervises indtil uge 6, hvor de små fik lov til at vende tilbage. Det glædede vi os alle til, men samme dag gik fyret på skolen i stå, så vi blev sendt hjem endnu et par dage, inden vi endelig kunne åbne skolen. Igen kunne PLC åbne for én klasse ad gangen. Der blev først indført trivselsture i grupper for de større elever, og så fik de lov til at komme tilbage en hel dag om ugen. Så forberedte vi os på, at de større elever kunne komme hver anden uge, men i stedet for blev vi alle sendt hjem ugen efter påske – og håber nu, at vi må møde op i næste uge.



Engang var 'omstillingsparathed' et ord, der gik igen i alle jobopslag, men det er da ikke nødvendigt for lærere længere, for hvis man ikke er omstillingsparat, så kan man ikke være lærer! Forhåbentlig får det en ende med de mange skift i det nye skoleår, så man kan planlægge både undervisning og PLC-aktiviteter lidt længere frem i tiden end en uge ad gangen.

Rigtig god sommer!

Birgitte Reindel, formand

PS Ovenstående er fra den skole, hvor jeg er ansat. Det kan se ret forskelligt ud på den skole, hvor du er ansat. Der har været mange forskellige virkeligheder det sidste år.

Min mor slår mig

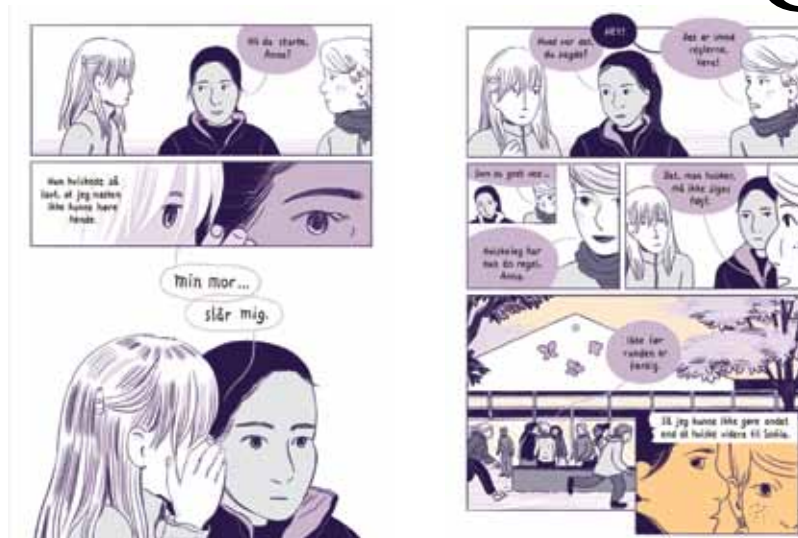
Af Eline Mørch Jensen

Hviskeleg af Morten Dürr er udkommet som graphic novel, illustreret af Sofie Louise Dam. Første gang bogen så dagens lys var i 2008. Desværre er temaet om vold mod børn ikke blevet mindre relevant.

Vera og hendes venner har det sjovt med at lege hviskeleg i skolegården, men da den stille pige Anna hvisker "Min mor slår mig" bliver legen pludselig til alvor. Har Vera hørt rigtigt? Og hvis ja, kan det så virkelig passe, når nu Annas mor virker så sød. Er det bare noget Anna har fundet på eller er det et råb om hjælp? Hvad skal Vera stille op med den ubehagelige hemmelighed, der er blevet hvasket i hendes øre – skal den forblive hemmelig eller frem i lyset?

Det kan være svært at vide, især når hemmeligheden omhandler noget så skamfuldt og tabubelagt som forældres vold mod deres egne børn. Og ikke bare svært for Vera og vennerne, også for de voksne, hun prøver at tale med det om. Ingen vil rigtig kendes ved problemet, ingen vil blande sig. Men sådan må det ikke fortsætte – vi skal i stedet tale højt om og ikke fortie problemet – heller ikke i skolen, mener både forfatteren og illustratoren bag *Hviskeleg*.

Deres fælles tegneserie henvender sig til de 9-14-årige og sætter fokus på forældres vold mod børn, som er et voksende problem herhjemme, og som endda er blevet værre under corona-epidemien, hvor udsatte børn har været spærret inde sammen med de mennesker, der begår volden mod dem. Temaet ligger Morten Dürr og Sofie Louise Dam stærkt på sinde. Som det fremgår af deres presstekst blev der i 2019 foretaget 6.867 anmeldelser om fysisk vold mod børn i Danmark ifølge Børns vilkår, hvilket er en fordobling siden 2014, og det vurderes, at hvert sjette barn udsættes for fysisk vold.



Personligt kunne jeg også godt lide den oprindelige version af *Hviskeleg* med illustrationer af Peter Bay Alexandersen, men tegneserien tilfører historien nogle nye lag. Tegningerne i *Hviskeleg* er enkle, ind imellem næsten skitseagtige, i streger i de skiftevis blålige, lyslilla og gyldne striber, opdelt i felter af forskellig form og størrelse. Teksten er ganske sparsom og sine steder nærmest nøgtern i tonen, som fx her: "Men Anna svarede ikke. Det kunne hun ikke. For hun var begyndt at græde." Ikke meget føleri her. Historien rulles ud via Veras genfortælling af det skete, hvor ordene fører handlingen frem og binder striberne sammen, mens billederne formidler følelserne, blandt andet gennem blikke og ikke mindst bortvendte og sænkede blikke bag skærmende pandehår. Tilsammen udgør tegning og tekst en stærk og udtryksfuld multimodel enhed.

Her er med andre ord virkelig noget at arbejde videre med i klassesammenhæng, både emnemæssigt og stilistisk. Vera, Anna og vennerne går i 6. klasse, men tegneseriens på én gang nænsomme og insisterende tone kan fint bruges på hele mellemtrinnet til at åbne for samtaler om et svært, men påtrængende problem. For som Veras farmor hjælper Vera til at forstå, så er der ting man ikke bare skal gå rundt om hviske om, men som trænger til at blive sagt højt. Eller råbt, hvis det er det der skal til, for at få omgivelserne til at vågne op.

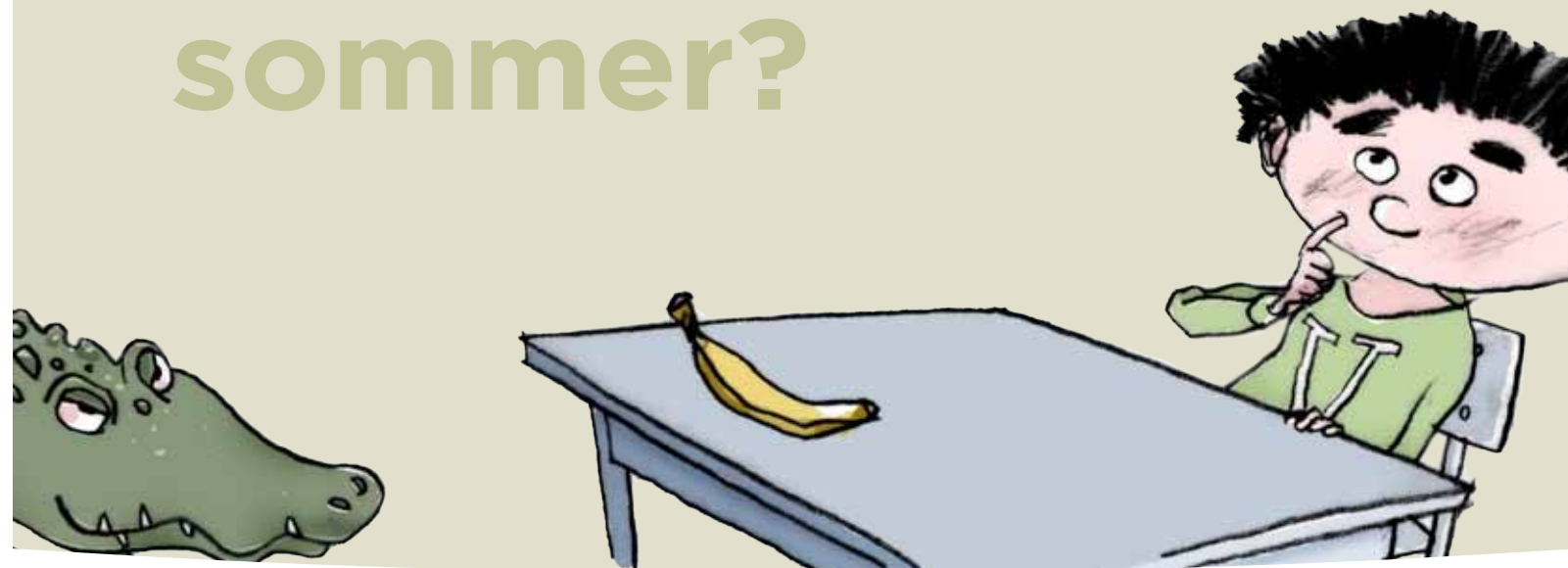
Til sidst i bogen henvises der blandt andet til BørneTelefonen - for som der står: "I Danmark er det forbudt at slå børn. Altså helt forbudt." Der følger et undervisningsmateriale med, som frit kan downloades fra mortendurr.com/hviskeleg. Materialet, som er udarbejdet af lærer og MA i børnelitteratur, Rikke Dyrhave, handler om trivsel og kammeratskab og børns rettigheder. Forfatter og illustratør tager gerne sammen ud og holder foredrag om bogens tilblivelse og emne.

Se mere på mortendurr.com/foredrag/



Hviskeleg
Tekst: Morten Dürr
Illustrationer: Sofie Louise Dam
72 sider
Målgruppe: 9-14 år
Forlaget Plot 2021

Skal Vitello starte i din klasse til sommer?



KOM og LÆS
Fælles om at læse forskelligt

Kom og læs er et nyt læsesystem, som bygger på den nyeste læseforskning. Systemet lægger op til en legende og varieret undervisning, hvor eleverne både læser og skriver fra start. Med systemet kan du både skabe gode fælles læseoplevelser og differentiere undervisningen til den enkelte elev. *Kom og læs* er allerede udkommet til 0. klasse, og i år udkommer det til 1. klasse.

Læs meget mere om *Kom og læs* på komoglaes.gyldendal.dk.



Nu også til 1. klasse

GYLDENDAL 

Gyldendal Grundskole
 @gyldendal_grundskole





Der er meget der binder eleverne i Danmark og Kenya sammen, selvom deres skolekultur er meget forskellig, mener skoleleder Lars Hansson. Foto: Annika Orsholt

Partnerskole i Kenya

Af Janne Bjerring Larsen, PLC-vejleder og lærer på Hvalsø Skole

Hvalsø Skole har fået sig en partnerskole i Kenya, nemlig pigeskolen Daraja Academy, hvor der går 116 elever mellem 14 og 20 år, som kommer fra 32 forskellige stammesamfund.

I oktober 2020 rejste skoleleder på Hvalsø Skole Lars Hansson og lærerne Annika Orsholt og Rikke Bøhm Madsen med Global Contact af sted på lærerstudietur til Mellemfolkeligt Samvirkes højskole ved Mount Kenya, hvor de etablerede et skolepartnerskab med pigeskolen Daraja Academy.

De tre boede på højskolen ved Mount Kenya, som også har mulighed for at huse skoleklasser, når eleverne fra Hvalsø Skole efter planen selv skal af sted på studietur. På højskolen er der undervisningslokaler og lokale undervisere tilknyttet, og lige

ved siden af ligger Daraja Academy, hvilket giver optimale muligheder for fælles aktiviteter mellem danske og kenyanske elever. Derudover er højskolen i tæt kontakt med den nærliggende landsby og har et lokalt netværk, så eleverne kan få et godt indblik i den lokale kenyanske kultur.

Daraja Academy tager udgangspunkt i fire retningslinjer: Eleverne skal være opmærksomme på den rolle, de har på skolen, de skal ikke udnytte deres position, men være åbne og ærlige og lytte til andre, lige som de skal være åbne over for forskelligheder og behandle andre med tolerance og respekt. Hver dag skal afsluttes bedre end de startede den.

Vi kan lære af hinanden

På den måde lærer vores elever noget om, hvordan unge går i skole i Afrika, hvor der er en helt anden skolekultur. De oplever, at der både er mange ligheder og forskelle mellem deres liv og det liv, som deres jævnaldrende i Kenya lever, siger Lars Hansson. Og han tilføjer at kulturmødet kan være med til at styrke den globale forståelse hos skolens elever:

- Der er mange ting, der binder os sammen, selvom vi lever så forskelligt. Eksempelvis har eleverne familie- og skolelivet til fælles, selvom skoledagen i Kenya er forskellig fra skoledagen i Danmark, og familierne i landsbyen ikke spiser frikadeller til aftensmad.

Lærer Annika Orsholt supplerer:

- Alternativet til at gå i skole for mange kenyanske piger er, at de bliver gift i en tidlig alder. Derfor tager eleverne på Daraja Academy ikke tingene for givet. Jeg mener, at vores danske elever kan lære noget af den stolthed og det ansvar, som pigerne føler for deres skolegang.

- Formålet med lærerstudieturen var at give vores elever et første indblik i dagligdag og kultur i Kenya, som bedre kan formidles når man er fysisk tilstede. Når eleverne selv kommer af sted vil det helt afgjort åbne deres blik, for selvom nogen har rejst med deres forældre, så er deres verden meget lille. De får selvfølgelig lidt at vide om andre kulturer i medierne, men det er noget helt andet at være der selv, lægger hendes kollega Rikke Bøhm Madsen til.

Studieturen bød på mange high-fives fra de lokale børn, der blev både lavet mad og spist sammen med områdets familier og lokalbefolkningen er gået direkte i hjernerne på både lærere og skoleleder. Det blev også til en safaritur på savannen, og i det hele taget var det et bombardement af indtryk og ideer at opleve landet og kulturen. Desværre har coronapandemien spændt ben for et besøg af to kenyanske lærere på Hvalsø Skole til sommer, lige som studieturen for eleverne fra Hvalsø Skole indtil videre er blevet sat på stand by.

- I stedet har vi fået gang i Skype. Men vi har mange visioner for fremtiden og skal hurtigst muligt i gang med at udveksle elever og lærere med vores venskabskole. Jeg ser frem til at vi kan udvikle samarbejdet, men vi skal bare lige først have corona helt væk, siger Lars Hansson. ■

Rejs ud i verden med Mellemfolkeligt Samvirke og/eller læs mere på <https://www.ms.dk/rejs-ud-i-verden>

El Cambio betyder forandring

Af Anna Johansen, lærer og læringsvejleder på Ellemarksskolen, Næstved

El Cambio er et akademi for unge fodboldtalenter, både drenge og piger, i Uganda. Skolen er grundlagt og drevet af danske Thomas Thor ud fra at gøre noget for andre mennesker.

- Formålet med El Cambio er at danne og uddanne børn som kommer fra vanskelige vilkår i Uganda til en fremtid, hvor de kan gøre forskel for andre børn, fortæller Thomas Thor, som er leder af skolen i Uganda. – Vi vil gerne give dem både noget uddannelsesmæssigt, personligt og fodboldmæssigt. Håbet er at de med alle de erfaringer de får på akademiet, kan hjælpe andre.

Hvert år i uge 41 har danske skoler mulighed for at deltage i en emneuge med El Cambio-Akademiet. I 2021 vil de gerne have 10 skoler med. På Ellebækskolen, afd. Kildemark i Næstved, gennemførte vi i 2018 en emneuge med 0.- 4. klasse. Hver morgen sad vi i klasseværelserne og deltog i livefeed med El Cambio, hvor én af deres medarbejdere



Foto: Thomas Thor

og én af eleverne på skolen fortalte om deres hverdag og bagefter svarede på spørgsmål fra vores elever.

Derefter gik klassetrinnene i værksteder, hvor vores elever arbejdede med Uganda på forskellig vis. Der var sport, lege, kultur, historie og natur/teknik – mange forskellige emner. Billeder og fortællinger lagde vi ud i en Facebookgruppe, hvor El Cambio-Akademiet hver dag valgte en vindergruppe, som fik et banner som præmie. Når vi mødtes i klassen, kiggede vi igennem hvad de andre grupper havde lavet, og så gik der sport i at gøre sig så meget umage som muligt.

Emneuge med El Cambio

På akademiets hjemmeside er der undervisningsfilm og vejledninger til forskellige aktiviteter. Dem kan man også bruge, selv om man ikke holder emneuge. Ugen blev afsluttet med El Cambio-løbet, hvor forældre sponserede børnenes løb - hver kilometer gav et beløb – tilsammen blev det til over 15.000 kr! – som gik til akademiets fortsatte drift.

Hvad får eleverne ud af at deltage i sådan et samarbejde? Thomas Thor fortæller:

- Børnene i Uganda får forståelse for at der er børn, et andet sted i verden, der gerne vil gøre en forskel for dem. På den måde får de taknemlighed over og forståelse for at pengene ikke bare kommer ud af det blå til deres uddannelse, men at der er nogle børn, forældre, lærere og ledere, der har taget et ansvar og sagt at "det her vil vi gerne gøre."

- En del af formålet er at uddanne fremtidige ledere, og i den sammenhæng er det vigtigt at have en forståelse for andre kulturer og at kunne stå frem foran andre mennesker og fortælle og forklare, som f.eks. i de livefeeds de har med eleverne i Danmark, siger Thomas Thor og lægger til:

- Det samme får vores elever ud af det – en forståelse for andres liv og kulturer og en taknemlighed over det, vi selv har. Jeg håber utrolig meget, at de her emneuger, sammen med andre ting der foregår i løbet af en skolegang, vil gøre at eleverne bliver dannet som borgere, der gerne vil tage et ansvar og gøre noget for andre i fremtiden. El Cambio tilbyder også mulighed for at unge kan komme til Uganda som frivillig eller praktikant. ■

Læs mere på <http://www.elcambioacademy.com/> eller på SoMe.



Inden skoleløbet fortæller Thomas Thor om hvad indsamlingen betyder for eleverne på El Cambio-Akademiet Foto: Anna Johansen

Børnenes U-landskalender 2021

Af Eline Mørch Jensen

Børnenes U-landskalender går i år til Turkana-området i det nordlige Kenya, hvor Folkekirkens Nødhjælps bistandsprojekt skal hjælpe flere børn i skole, så de kan gå en lysere fremtid i møde.

Fra og med 29. april er der åbnet for bestilling af årets elevbog til den lave pris, nemlig kr. 249 for et klassesæt inden 1. juli, og herefter til den *også ret lave pris* kr. 400, så længe bogen er på lager. Derudover kan alle – som altid – gratis bestille digitale klassesæt og adgang til digitale materialer.

I oktober måned afholdes materialekurser på CFU'erne rundt om i landet, som har tilmeldingsfrist efter sommerferien. Målgruppen er undervisere i dansk, natur/teknik, kreative fag og fagsamarbejde i 1.-5. klasse. Tjek de præcise datoer, priser og tilmeldingsfrister på din egen CFU.

Underviser på kurset er Michael Larsen, skrivende projektleder hos inVirke, som sammen med bureauerne Publikum Kommunikation og Pluralis står for udviklingen af Danidas undervisningsmateriale. Michael Larsen plejer også at stå for researchrejsen sammen med årets fotograf og forfatter, men i år er plejer som bekendt død på grund af coronapandemien, så al research er foregået via Skype.

- Vi har haft kontakt med en masse lokal-kendte, som Folkekirkens Nødhjælp har sat os i forbindelse med, og har via fjernbetjening, så at sige, rejst rundt og oplevet landet gennem dem og ikke mindst fotografen Sala Louis, som har fotograferet og filmet nogle skoler her og nogle varme kilder der, helt ned i detaljen, hvad vi slet ikke troede ville kunne lade sig gøre. På den måde har vi, skridt for skridt, lært Turkana at kende, fortæller Michael Larsen.

Turkana er et ørkenområde beliggende i den nordvestlige del af det østafrikanske

land Kenya, knap dobbelt så stort som Danmark med et befolkningstal på omkring en million. Turkana grænser op til Sydsudan, Uganda og Etiopien, og området er præget af konflikter på grund af fattigdom som følge af store klimaforandringer. Turkana-folket er nomader og lever traditionelt som kvæg- og gedehyrder, men tørken tvinger stadig flere til at slå sig ned som fiskere i små fiskersamfund langs bredden af Turkana-søen, som er verdens største ørkenø.

Opdateret materiale

Udover billeder af Turkana-folkets arbejds- og dagligliv kommer materialet også til at indeholde billeder af natur og det rige dyreliv, da Kenya jo med Michael Larsens ord er kendt som safariens moderland med The Big Five. Indtil nu er der kommet 25 timers videooptagelser i kassen, som skal klippes sammen, og så er flere af de lokale børn blevet udstyret med gopro-kameraer, som er små kameraer på en stang, som børnene har lavet nogle sjove optagelser med hjemme i landbyerne.

- Vi arbejder ud fra en grundform i undervisningsmaterialet, som vi selvfølgelig løbende udvikler. Det består blandt andet af elevbogen og den digitale lågekalender, som man selv kan lave, og af flere andre digitale værktøjer som for eksempel billeder, film og tekster, som børnene kan gå på opdagelse i, foldebøger og andre kreative opgaver. I år er det for eksempel oplagt at arbejde



Foto: Sala Louis

kreativt med mønstre og farver i klæde- dragter og kæmpe-perlekæder, som der er tradition for i forskellige stammesamfund, siger Michael Larsen og tilføjer:

- Skolerne bruger vores materialer helt forskelligt og får derfor også meget forskelligt ud af det. Nogle bruger måske tre-fire timer, mens andre arbejder med materialerne over flere uger eller holder emneuge. Nogle vælger dele ud og nøjes for eksempel med det digitale, mens andre går all in. Som for eksempel i 2019, da det handlede om Bangladesh, hvor Skolen ved Herredsåsen i Kalundborg lavede hele skolen om til et slumområde – de gik faktisk så meget op i det at de fjernede toiletsæderne!



Fra årets elevbog: Drengen Ekiri og hans søster Hope laver lektier. Foto: Sala Louis

Nomineret til Nordisk Råds børne- og ungdomslitteraturpris 2020

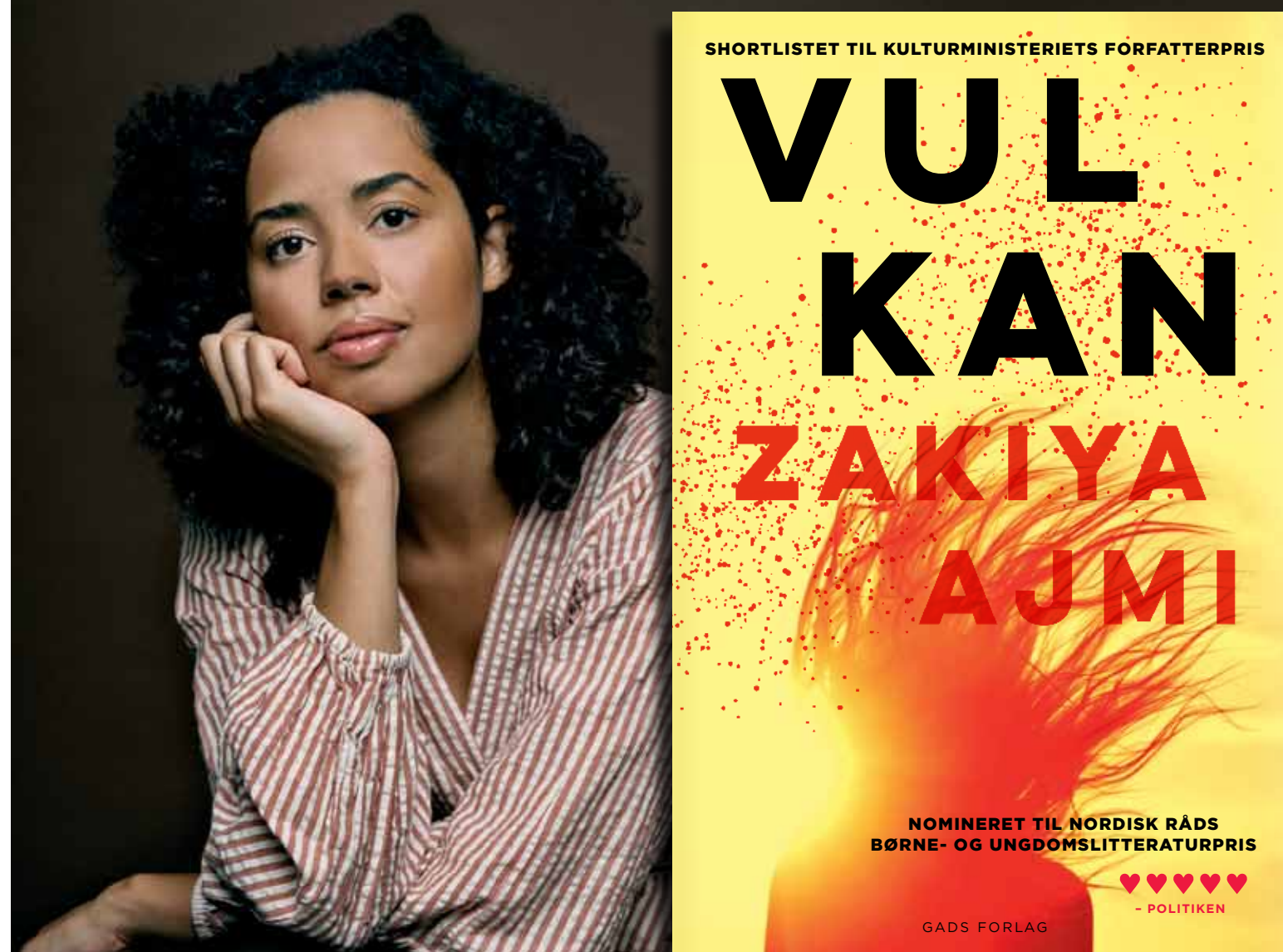
og shortlistet til

Kulturministeriets Forfatterpris for børne- og ungdomsbøger 2020



"Et glødende portræt af ung rådvildhed og vilje (...) Det er en bog, der vil vældig meget, og som lykkes med det." – POLITIKEN

"... en både velskrevet og fængslende ungdomsroman om vold og grænser, men også om spirende kærlighed og om at finde sig selv (...) der er meget at hente og spejle sig i for læsere fra cirka 13 år og op." – LÆRINGSCENTRET



"En vigtig roman, der fortæller en væsentlig historie, mange børn og unge vil kunne genkende sig selv i." – BOGBOTTEN.DK

"Det er YA, når det er bedst." – BOOKEATER.DK

Zakiya Ajmis bog *Vulkan* er en velskrevet roman om venskaber, spirende kærlighedsliv og forældre, som ikke lever op til deres ansvar.

Efter en del postyr og uro finder Anna sin identitet og vokser frem som en stærk pige. Det er en troværdig historie skrevet i et letlæseligt dagligdags sprog med korte

overskuelige kapitler. En nærværende ungdomsroman med noget på hjertet.

Bogen egner sig særligt godt til undervisningen og der findes undervisningsmateriale, som kan downloades gratis på gad.dk/undervisningsmateriale

Nu det (snart) jul igen

Af Eline Mørch Jensen

Aldrig har så mange skoler brugt U-landskalenderens undervisningsmaterialer og aldrig har lærernes tilfredshed været større. Desværre går det den modsatte vej med salget af lågekalenderen.

I alt 964 skoler bestilte 2600 klassesæt af elevbogen i 2020 og benyttede sig derudover (i større eller mindre grad) af det øvrige analoge såvel som digitale undervisningsmateriale, som sidste år ledsagede Børnenes U-landkalender med fokus på pigers skolegang i området Afar i Etiopien. Dermed blev 2020 et rekordår. Året før var 951 skoler med, jævnt fordelt over hele landet, og tallet har været støt stigende de senere år med 25-30 % nytilkomne skoler hvert år. Hvorfor mon denne positive udvikling?

- Når vi spørger nye lærere om hvad der får dem til at deltage, fortæller de at de hyppigste kilder til inspiration er deres kolleger og omtale i deres fagblade. Men faktisk svarer hver tredje også at inspirationen kommer fra PLC, så vi kan altså se at der er nogle aktive læringsmedarbejdere derude, som er med til at fremme udbredelsen, konstaterer en begejstret Christian Vaabensted, partner i Publikum Kommunikation, som sammen med bureauerne inVirke og Pluralis står for udviklingen af Danidas undervisningsmateriale til Børnenes U-landskalender.

Og ikke nok med at der kommer nye skoler til, men de lærere der bruger undervisningsmaterialet holder også ved og er endda rigtig tilfredse med det, hvilket vel er en af de bedste anbefalinger at få. Når lærerne generelt tager så godt imod materialet er det ifølge Christian Vaabensted blandt andet fordi det bliver til i et nært samarbejde med lærerne selv. Hvert år udarbejdes nemlig en spørgeskema til lærerne om deres erfaringer med at arbejde med



Ekiri og hans søster Hope hjælper deres far med dagens fangst. Foto: Sala Louis

materialet, hvorefter ønsker og kritik kommer til at danne udgangspunkt for udviklingen og tilpasningen af det nye materiale, så det bedst muligt opfylder Fælles Mål-kravene og skolernes behov. Af evalueringen af svarene fra 2019 fremgår det at 98 % af lærerne er tilfredse med eller meget tilfredse med materialet samlet set.

For egen regning vil jeg tillade mig at gå ud fra, at en anden nok så væsentlig grund er den enkle, at undervisningsmaterialet er af usædvanlig høj kvalitet. Grundigt, rigt og varieret i indhold såvel som i opgaver/værktøjer, inklusive en lækkerhedsfaktor af de helt sjældne - se bare fotos her på siderne!

Elever med særlige behov

Ifølge Christian Vaabensted bruger mange lærere materialet til specialelever

på mellemtrinnet, ligesom nogle lærere fortæller om, at tosprogede elever bliver motiverede af, at der er elementer i historierne og materialet, som ligner ting, de har hørt om eller oplevet i familiens oprindelsesland. Nedenstående er eksempler på lærernes svar i den seneste spørgeskemaundersøgelse fra 2019:

- "Som specialskele er dette materiale en guldgrube. Vi har været utroligt glade for at bruge det, og efter to ugers arbejde havde vi fremlæggelser på en skolelærdag for forældre – alle elever viste fotobøger på Smartboard via deres iPads, og det var utroligt vigtigt for os."
- "Tak for et meget rigt og gennemarbejdet materiale. Jeg arbejder på en specialskele, og især de mange film og billeder understøttede rigtig godt læsearbejdet med bogen."

- "Jeg har gennem flere år arbejdet med materialet i vores specialklasserække. Eleverne er glade for det. De har generelle indlæringsvanskeligheder, hvor nogle hverken kan læse eller skrive. Her er materialet helt fantastisk."

Der er også blevet arbejdet på at gøre U-landskalenderens webside mere brugervenlig. Det skyldes til dels også de nye tilgængelighedskrav, som er blevet lovpligtige på hjemmesider i statslige organisationer.

- Vi har renoveret hele sitet, så børn med handicaps og opmærksomhedsforstyrrelser bedre kan være med. For eksempel med skærmlæser og nemmere navigation, så børn med synsnedsetelse kan forstørre tekster, med roligere

billeder, tekstning af videoer og andre tekniske hjælpemidler. På den måde håber vi også på at lærere, som har elever med særlige behov, bliver bedre hjulpet fremover, siger Christian Vaabensted.

Udvider horisonten

Men, for der er et men, hvorfor går det alligevel ned ad bakke for salget af lågekalenderen, hvis overskud hvert år går til at finansiere årets bistandsprojekt. I 2021 samles der ind til børns skolegang i Turkana-området i Kenya, med Folkekirkens Nødhjælp som årets NGO.

- Den overordnede udvikling er at salget er faldet, det har vi faktisk set siden 1980'erne, men udviklingen er desværre accelereret de senere år. I 2019 lå indsamlingstallet for Børnenes U-landskalender

på lige under 100.000 kr., et tal som har ligget nogenlunde stabilt de senere år, men slet ikke når op på højde med de indsamlede midler i 1970'erne, erkender Christian Vaabensted.

Han mener det er svært at give et entydigt svar på hvorfor det er gået sådan, men peger på den stigende konkurrence fra andre kalendere, blandt andet fra sportsklubber, som sælger kalendere, og slik-julekalendere, som der ofte ligger op til 10-12 stykker af i supermarkederne, som en del af forklaringen.

- Der kan også være problemer med distributionen, ligesom det er sket at kalenderen er blevet lynhurtigt udsolgt – med bunker af henvendelser fra frustrerede forældre! Det må DR Salg kunne løse. Jeg ved da også at Danida og DR, som er dem der sådan set ejer Børnenes U-landskalender, arbejder på en strategi for at styrke Børnenes U-landskalender – det er altså et område, man vil satse mere på i fremtiden, siger Christian Vaabensted og lægger til:

- Og det er jo supervigtigt, så de opvoksende generationer får et bredt perspektiv på verden og selv kan danne sig deres holdninger. Børnenes U-landskalender er vel en af de vigtigste aktiviteter Danida har i samarbejde med skolerne, ja, i det hele taget en af de vigtigste folkeoplysningsmæssige aktiviteter herhjemme.

Bonusinfo: Danida og DR har samarbejdet om Børnenes U-landskalender i mere 50 år. På Danidas hjemmeside um.dk ligger stadig aktuelle undervisningsmaterialer frit tilgængelige fra 2013 og frem, inklusive PDF-bøger, film, opgaver, lærervejledninger og gamle trykte elevbøger i klassesæt. Det drejer sig blandt andet om materialer om Nepal, Burkina Faso og – helt højaktuelt – Myanmar med en rigtig fin elevbog af Josefine Ottesen. Inden 2012 var materialet mest baseret på bøger og trykte opgavehæfter, som (for en del af årene før 2012) stadig kan bestilles hos Danidas web-boghandel.

Se livet gennem andres øjne

Af Eline Mørch Jensen

Hvordan er det at vokse op blandt nomader i Turkana i Kenya? Og hvordan formidler man som forfatter den virkelighed til danske børn, når man ikke kan rejse dertil for at se det med egne øjne?

Kim Langer har heldigvis prøvet det før, ikke at være begrænset af en pandemi som corona, men at se livet og verden gennem andres øjne som forfatter til en lang række børne- og ungdomsbøger. Fra debuten i 2006 med den historiske ungdomsroman *Kongen af Kandy* over *SKATERLAND*-serien, Læs selv-serien *ZOMBIE.2.0* til Læs let-bøger, billedbøger m.v. Samt, særligt relevant her, elevbogen til U-landskalenderen i 2015, om Nepal.

- Måske var det også derfor jeg blev spurgt igen i år, fordi det var en fordel at jeg kendte proceduren og de var trygge ved at bruge mig som forfatter, når vi ikke

kunne rejse ud på grund af pandemien, siger Kim Langer og skynder sig at tilføje: - Ja, og så håber jeg selvfølgelig også at jeg blev spurgt, fordi de var trygge ved at jeg ville kunne levere en god historie!

Med hjælp fra Folkekirkens Nødhjælp, der står for årets bistandsprojekt, gik han i gang med at researche og skrev herefter en synopsis til elevbogen, som hurtigt blev godkendt af Folkekirkens Nødhjælp og holdet bag Danidas undervisningsmateriale og i sidste ende også Udenrigsministeriet - ifølge Kim Langer en formalitet "mest for at sikre at jeg ikke havde kaldt premierministeren for et dumt svin."

Lokale mønsterbrydere

Men hvad stiller man op, når man ikke selv kan rejse til området og se, lugte og mærke hvordan livet leves, hvordan sivhytter og fiskerbåde bliver bygget eller hvordan ugi'en, en grød af yams, tilberedes på de udendørs bålsteder?

- Mit store held var at Folkekirkens Nødhjælp har nogle lokale folk ansat,

som selv er fra Turkana, en kvinde og en mand i 20'erne, Hellen og Patrick hedder de, som jeg har Skypet med. Begge var mønsterbrydere, som ikke bare havde gået i skole som børn, men siden havde fået videregående uddannelse og arbejde, fortæller Kim Langer.

- Patrick havde arbejdet som gedehyrde fra han var otte år, men så blev hans mor skilt, hvorefter de flyttede til en område, hvor en af verdens største flygtningelejre ligger. De havde nemlig hørt at der var mad at få og at man kunne leve af at sælge ting til flygtningene, som boede der, for eksempel flettede de kurve og lavede læderbælter, som de solgte. Og så var der også en skole, så på den måde lykkedes det Patrick at komme videre.

- Hellen, hvis mor var kone nummer to, stak af som helt ung pige og flyttede hjem til sin mormor. Her kom hun i skole og fik siden et scholarship, så hun kunne læse videre. Da hun vendte tilbage til sin landsby, var der mange der var fornærmede over at hun bare var stukket af - hvem troede hun at hun var? - en pige med uddannelse og et arbejde hos Folkekirkens Nødhjælp, som godt nok er ikke særlig vellønnet, men alligevel.

Gennem videokonferencer med Hellen, Patrick og den britiske fotograf Sala Louis, som er hyret til at være projektets øjne på stedet, fik Kim Langer indblik i Turkana-folkets levevilkår og dagligdag.

- Det har betydet, at jeg har kunnet stille en masse detaljespørgsmål - om hvordan et uvejr viser sig ved Turkana-søen eller hvordan skolen ser ud og den slags. Vi har arbejdet med iscenesatte billeder, hvor jeg er kommet med mine ønsker. For eksempel ville jeg gerne have et billede fra klasselokalet, hvor min hovedperson - eller ham, der skal lægge krop til ham - sidder og rækker



Ekiri og hans fætter med gederne. Foto: Sala Louis

hånden op. Men ind imellem har skrivning processen da været lidt omvendt, sådan at jeg blev nødt til at ændre i teksten, hvis han smiler på et billede, hvor jeg havde tænkt at kunne skulle se trist ud, tilføjer Kim Langer.

Arbejde før leg

En anden vigtig information han fik var at børnene i Turkana ikke bruger ret meget tid på at lege. Ganske vist har fotografen fanget nogle drenge som leger med biler, de selv har lavet af tomme plasticflasker med propper som hjul, som de skubber rundt med en pind, og også af nogle piger som spiller stikbold i skolen. Men for det meste arbejder de.

- Drengene hjælper deres fædre med fiskeriet eller arbejder som kvæg- og gedehyrder. For at få mad prøver de at fange nogle smådyr, egern og gnavere, men Patrick fortalte, at der sagtens kunne gå dage uden at han fik noget at spise, så energiniveauet er nok heller ikke så højt, fortæller Kim Langer og tilføjer:

- Pigerne hjælper kvinderne med at rense, tørre og salte fiskene og står også for at samle brænde og hente vand. De skal gå to-tre timer for at hente vand, som de bærer i store plasticdunke på hovedet. De

graver også brønde, ligesom i min bog, hvor to piger følger med ud til stedet, hvor hovedpersonen Ekiri skal vogte geder, for at grave ud til en brønd med spader i den tørre jord. Det er et tungt arbejde, som drengene - mærkeligt nok, kan man sige - ikke deltager i.

- Men selvom de ikke leger meget, er børnene jo stadig kammerater, med følelser og relationer som alle andre, så som forfatter leder jeg efter fællestræk, som danske børn kan spejle sig i. Det har da været udfordrende, men på den gode måde, og meget lærerigt, at bruge andre øjne til at se med.

Den store plan

Den store plan handler om drengen Ekiri, som er 10-12 år og lever med sin familie på bredden af Turkana-søen. Ekiri, hvis navn betyder "født under regntiden" går i skole og er god til matematik. En dag kommer hans søster for at hente ham i skolen, fordi han er nødt til at hjælpe sin morfar, med at vogte hans geder. Turkana-folket lever i storfamilier, hvor mænd kan gifte sig med flere koner, hvis de har råd. Manden skal betale medgift til kvindens far, typisk i form af kvæg eller geder, og da det er dyrt, laves der ofte en afdragsordning, hvilket er

grunden til at Ekiri ikke kan slippe for at hjælpe sin morfar, selvom han hellere vil i skole.

Heldigvis skal han arbejde sammen med sin fætter, som er en flink fyr, og så har Ekiri en hund som er dygtig til at vogte geder. Ekiri og fætteren udtænker en snedig plan bag ryggen på morfaren: Fætteren får lov til at låne hunden til at vogte geder, mens Ekiri tager hjem og hjælper sin far med fiskeriet.

Fiskerne sælger deres fisk til opkøbere, som igen sælger fisken videre på markedet. Ekiros far har ikke gået i skole og ved ikke hvad han skal tage for fisken, men accepterer bare den pris som opkøberne giver. Ekiri derimod er god til matematik, så han låner naboens båd og begynder selv at fiske. I stedet for at sælge sin fisk til opkøberne, betaler han for en plads bagpå en af deres motorcykler og tager med ind til markedet for at sælge fisken til en højere pris.

Sådan narrer de kloge - Ekiri og hans fætter - den mindre kloge - morfaren, så familien hurtigere kan betale deres gæld, og så Ekiri og hans søster Hope kan komme i skole og få en lysere fremtid. ■



Pigerne står for det hårde arbejde med at grave ud til brønde. Foto: Sala Louis



Artiklens forfatter yderst til højre sammen med det første hold af Erasmus-studerende (2019-21).

Hele verden i klasselokalet

Af Nina Christensen, Professor i børnelitteratur og leder af Center for Børns Litteratur og Medier, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet

Hvad gør det ved ens opfattelse af børns litteratur og medier, hvis flertallet af ens studerende kommer fra fjerntliggende lande som Chile, Kina og Indien? Det korte svar er, at man kommer til at forsøge at se alt med deres øjne.

Det bliver med ét mindre selvfølgeligt primært at undervise i nordisk børnelitteratur og faglitteratur af vestlige forfattere. Plejer har forladt lokalet, og tilbage står en mulighed for at gentænke didaktikkens hvad, hvordan og hvorfor i forhold til mødet mellem børns litteratur og medier og en sammensat gruppe af unge verdensborgere på Aarhus Universitet.

Den lejlighed har jeg og mine kolleger fået, fordi vi på Center for Børns

Litteratur og Medier har været med til at udvikle en såkaldt Erasmus Mundus kandidatuddannelse i *Children's Literature, Media, and Culture*. Uddannelsen oprettes i EU-regi med henblik på, at unge fra hele verden kan få stipendier til en uddannelse på europæiske universiteter. At det er attraktivt afspejles af, at der i 2021 var over 400 ansøgere til de ca. 20 stipendier, der dækker sikrer dem uddannelse, rejseudgifter og et beløb svarende til SU. De unge tager det første semester på universitet i Glasgow, det næste i Aarhus, og derefter et i Barcelona, Tilburg (Holland) eller Wrocław (Polen), hvorefter de skriver speciale.

Når vi underviser fra de fem lande en gang om året sidder og læser ansøgninger, kommer hele verden ind i indbakken: Studerende med en bachelor fra lande som Columbia, Bangladesh og Nigeria kan fortælle om vanskeligheder ved overhovedet at komme i skole og om frivilligt arbejde i kampagner fx for at bevare oprindelige sprog eller for at få forældre til at sende deres børn i skole i stedet for at lade dem arbejde. Her i marts har jeg læst om erhvervs-erfaringer med undervisning af børn

af narkomaner i slumkvarterer eller af piger, der har arbejdet som sexarbejdere. Ud over de 20 stipendiemodtagere kan ca. 15 studerende få plads som selvbetalere. Gruppen af studerende rummer både de velstillede og nogle, som sandsynligvis ikke får en kandidatuddannelse, hvis ikke de får stipendium.

Nye blikke på det kendte

"Er de danske børn bevidste om deres privilegier?" var et af spørgsmålene, vores nye studerende stillede, da de den første dag på deres studium havde været nede på DOKK1 og var blevet introduceret til, hvad et dansk folkebibliotek er i Danmark. Nogle vil måske hævde, at det næsten er blevet en kliché, at man som vestlig, velstillet borger skal være bevidst om, at man har åbenlyse fordele frem for mindre privilegerede grupper. Men som underviser ved man også godt, at når en indisk studerende spørger, om der er børnearbejde i Danmark, så henviser hun ikke til fritidsjobs.

De studerende kommer bl.a. til Aarhus Universitet for at lære om nordiske tekster og medier for børn og unge, men deres forskellige tilgange kaster nye blikke på børnelitteraturens kanon.

Pippi Langstrømpe anses ofte for at være udtryk for det anti-autoritære, kompetente barn. Men måske kunne man også, som en studerende foreslog, se hende som "a victim of neglect", et barn som de voksne havde glemt at tage sig af? H.C. Andersens "Den lille pige med svovlstikkerne" opfattes heller ikke af alle som et eventyr fra en fjern fortid, men kan i dag fremstå som relevant og realistisk prosa i forhold til børns vilkår i nogle lande i dag.

De studerende forventer med rette, at vi også inddrager eksempler fra andre kontekster i undervisningen, og det kan være svært, fordi det jo kun er en begrænset mængde litteratur, der oversættes til engelsk. Men det giver unægtelig en nyt syn på Malala Yousafzais biografi i børneudgaven (*Malala. My story of standing up for girls' rights*), når Hubbiah Rafaqat kan fortælle om, hvad det betød for hende at vokse op som pige i Pakistan samtidig med Malala. På den måde giver de studerende et første-håndsblik i steder og sammenhænge, som jeg og deres medstuderende aldrig har været i nærheden af.

Et i udgangspunktet ubehageligt blik

Verbale overfald

indefra fremkom i forbindelse med undervisningen i Angie Thomas' roman *THUG* (The Hate You Give), som vi sidste år læste i forbindelse med tematisering af spørgsmål om race/etnicitet og børnelitteratur. Som koordinator på uddannelsen følte jeg trang til at spørge, om de havde oplevet racisme i Aarhus. Da en studerende fra Filippinerne fortalte, at folk havde råbt "Corona" efter ham i nattelivet, begyndte andre asiatiske studerende at græde, og det viste sig, at de havde været ude for verbale overfald på gaden.

For at gøre en lang historie kort, bragte Jyllands-Posten et interview med nogle af dem, hvilket affødte et tweet fra integrationsminister Mattias Tesfaye med teksten "Det er velkendt, at folk leder efter syndebukke i kriser. Men kom nu Danmark. Vi er bedre end dette! Asiatiske borgere og indvandrere er vores medborgere – stop chikanen". Mange af de studerende kommer fra lande, hvor det ikke er en selvfølge at have en fri presse og dialog mellem borgere, presse og politikere. På den måde blev det, der den ene dag ikke nødvendigvis fremstod for underviseren

som vellykket undervisning, 6 dage senere som en vigtig fælles erfaring.

Den kom samtidig henover et kritisk tidspunkt (10.-16. marts), hvor de studerende pludselig sad i et fremmed land under en pandemi, hvorefter og undervisningen derefter fortsatte online.

Disse studerende har på en gang en stor viden om lokale og regionale særtræk i fjerntliggende egne og er samtidig en del af den globale medievirkelighed. Som danske jævnaldrende er de vokset op med Harry Potter, og de har på tværs af kontinenter set mange af de samme film og serier. I undervisningen mødes vi bl.a. i diskussioner af, hvad børns litteratur og medier er, kan være, og hvilke dannelses-idealer tekster og medier bygger på. Det møde forudsætter, at både underviser og studerende på en gang prøver at se tekster både "indefra" den kultur og tid, de er skabt i, og "udefra" den transnationale virkelighed, hvori tekster og medier også bliver modtaget. Det er horisontudvidende og føles som intens og nødvendig efteruddannelse. ■

Vores forskelligheder er vores styrke

Af Camilla Ringkjøbing Jensen, studerende på Erasmus Mundus Master i Childrens Literature, Media and Culture ved Aarhus Universitet.

Samtale om børnebøger på tværs af grænser med den 32-årige børnebogsforfatter Nsah Mala fra Cameroun, som i disse dage bor og er Ph.D-studerende ved Aarhus Universitet.

Jeg har bedt Nsah Mala (også kaldt Kenneth Nsah) fortælle om sin baggrund for at tage en Erasmus Mundus Master i Crossways in Cultural Narratives, og omsit syn på det at skrive børnebøger. Nsah er fra Mbese i den angelsaksiske nordvestlige region af Cameroun. Mbese er en græslandszone, hvor Camerouns otte andre regioner er Sahel- eller skovzoner. Han flyttede fra Mbese som 19-årig for at gå i highschool og har siden taget en Bachelor i Bilingual Studies (fransk og engelsk) og en Bachelor i Bilingual Letters (undervisning i engelsk og fransk) fra University of Yaoundé 1 i Cameroun.

Hvad inspirerede dig til at skrive børnelitteratur?

- Mange ting. En af dem er behovet for at være med til at bevare og promovere folkefortællinger og mundtlige former for viden fra mit Mbese-fællesskab, som er ved at uddø i internettets æra, fordi ingen længere deler eller taler om dem. Selvom der er få bemærkelsesværdige frankofone forfattere af børnelitteratur i Cameroun, så mangler der stadig børnelitteratur på engelsk. Derfor tænkte jeg, det var min pligt som forfatter.

- Der er også et seriøst læseproblem, da mange ikke er vokset op i en læsekultur. Jeg tror en af måderne at løse problemet på er ved at kultivere læsevaner i børn, som vokser op som voksne læsere. Selvom vi har NGO'er som forsøger at promovere læsning, er det vigtigt at der



Artiklens forfatter Camilla Ringkjøbing Jensen og børnebogsforfatter Nsah Mala.

er børnebøger, som børnene kan relatere til. Alt dette kaldte på mig og fik mig til at skrive børnelitteratur.

Hvilke læseoplevelser havde du selv som barn?

- De fleste, som læser, bor i byområder,

og da jeg er fra landet, er jeg opvokset med en mundtlig kultur. Om aftenen samlede familien omkring et bål og fortalte historier. I skolen var det en del af læseplanen at fortælle historier, men vi læste primært en engelsk "reader", som er en tekstbog blandet med nogle historier på engelsk. En tekst gjorde særligt indtryk

på mig, *Tales from the Grassland and the Forest*, som er en samling af fortællinger og folkefortællinger fra forskellige regioner af Cameroun, sammensat af Agnès Ngoh Nzuh.

- Ting er under forandring; bøger begynder at cirkulere og enkeltpersoner promoverer læsning. Flere børn har mulighed for at læse nu, men der er en kæmpe ulighed mellem by- og landområder. På landet mangler man ofte ressourcer og prioriterer det, der er brug for her og nu. Det er svært at tale i homogene termer om ét land som Cameroun og mange andre afrikanske lande. Selvom folk enten uvidende eller bevidst - altid taler om Afrika som et land, så er det faktisk et kontinent bestående af 54 eller 55 lande, afhængigt af hvordan du tæller.

På hvilke måder har mundtlig tradition haft indflydelse på skriftlig litteratur i Cameroun?

- Jeg tror at mundtlig litteratur har haft en indflydelse på skriftlig litteratur i alle dele af verden. Forskellen mellem Europa og mange dele af Afrika i dag er, at Europa har en lang tradition for skriftlig litteratur, mens vi har en kort tradition. Vores nuværende skriftlige litteratur daterer sig tilbage til koloniseringen, men koloniseringen var faktisk med til at ødelægge en masse af den skrevne litteratur i Afrika. I dag når vi taler om afrikansk litteratur, er den generelt - men ikke altid - skrevet på koloniale sprog.

- Nogle opfatter måske mundtlig tradition som tilbageskuende. Mange afrikanske forfattere finder det nødvendigt at transmittre mundtlige værdier til skrift, men der er også nogle som skriver om futuristiske emner. Jeg oplever at nyere afrikansk litteratur er dybt beriget af mundtlig tradition, og sommetider tror jeg, at fremtiden er i fortiden.

Hvordan er dine børnebøger *Andolo: the Talented Albino* og *What the Moon Cooks* formet af camerounianske myter, fabler og mundtlige overleveringer?

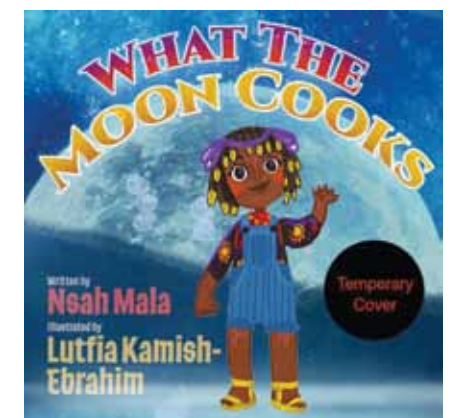
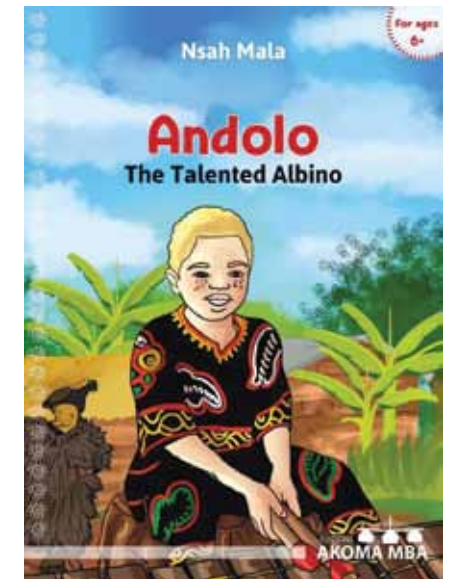
- Rigdommen i nogle bøger kommer fra mundtlig tradition, men det handler også om at være kreativ og om at fortællingen er relaterbar uden for den mundtlige narrative sfære. Når vi fortæller historier mundtligt er dynamikken anderledes. Oftest, når du læser en bog, er der ikke en som spørger eller svarer på spørgsmål, så bogen skal være nok i sig selv, og det er svært at opnå, når den skal læses af mennesker i ukendte kontekster.

- *Andolo* er inspireret af virkelige hændelser. Et akut problem i nogle dele af Afrika er, at der bliver diskrimineret imod folk med albinisme. Heldigvis voksede jeg op et sted, hvor det ikke er tilfældet. Måske fordi folk i Mbese tror på at albiner er født af medlemmer af den kongelige familie. Mit hovedfokus var ikke albinisme, men at vise de ekstraordinære ting, folk med albinisme har gjort og kan gøre.

- *What the Moon Cooks* er delvist baseret på en folkefortælling. Min mor plejede at fortælle mig historien, som hendes mor og mange andre mødre fortalte deres børn i Mbese. Vi fortæller den faktisk mere som en realitet end en historie. I min bog er det ikke længere kun min mor der fortæller mig "når månen dukker op tidligt har den lavet denne mad". For mig handler det om at skrive en historie, at udforske menneskelige forbindelser og emner, og om at skabe relaterbare karakterer. Bogen bliver udgivet i foråret 2022 af POW! Kids Books i USA.

Hvorfor valgte du at tage en Erasmus Mundus Master, og på hvilke måder har det haft indflydelse på dit litterære verdensperspektiv at mødes med mennesker fra andre kulturer?

- Min styrke er altid min Mbese-kultur, som jeg gerne vil beskytte og bevare, men jeg er også bevidst om ting, jeg ønsker at ændre. En Erasmus Mundus Master var først og fremmest attraktiv, fordi den gjorde det muligt for mig at læse i flere europæiske lande, og ikke kun lære om forskellige kulturer og litteratur



herfra, men også via de andre internationale studerende.

- Litteratur fra andre dele af verden tilføjer kompleksitet til min evne til at fortolke, være bevidst om forskelle, og min evne til at skabe. Jeg tror at jordens krydderi er diversitet og det mest værdifulde verden har, er vores forskelligheder. Det at læse litteratur fra andre lande, om det er voksen- eller børnelitteratur, er kun med til at bekræfte dette, fordi det åbner mit sind for forskellige perspektiver. Og jo mere det åbner sig, jo mere føler jeg et behov for at bringe oversete perspektiver ind i en samtale.

Bøger fra de varme lande

Af Søren Fanø, litteraturformidler

Denne artikel baserer sig på en mailkorrespondance mellem børnebogsverdenens grand old man, Vagn Plenge, og undertegnede. Hensigten er at præsentere hans mikroforlag Hjulet og dets udgivelse af børnebøger fra og om især Afrika, Asien, Latinamerika og Oceanien siden 1976.

På spørgsmålet om hvad der fik ham i gang med at udgive bøger fra "de varme lande" svarer Vagn Plenge:

- Fra jeg var barn, læste jeg alt, og jeg var særlig fascineret af de "eksotiske" lande – specielt Thailand og Sydøstasien. Efter gymnasiet tog jeg hyre på et dansk fragtskib som kahytsdreng og kom på den måde for første gang til Sydøstasien i 1962. Jeg blev siden bibliotekar i Mellemfolkeligt Samvirke og var lektør med bøger om og fra ulandene som emneområde. Under mine rejser oplevede jeg, at jeg ikke kom så tæt på de mennesker, jeg gik rundt imellem, som jeg ønskede, og som jeg syntes jeg fik mulighed for gennem litteraturen. Som Lone Kühlmann har sagt om denne litteratur: "Her får vi ikke forklaret og analyseret udefra, her er vi midt i hvad det handler om."

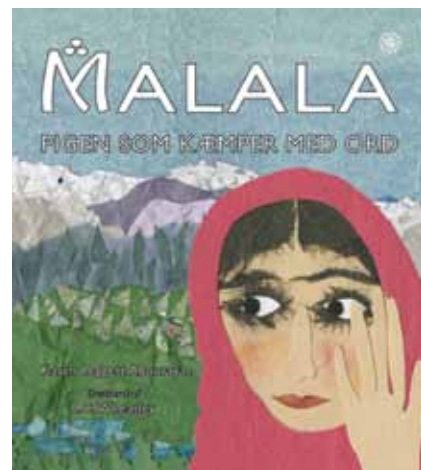
- Der var især to bøger, jeg syntes andre i Danmark skulle læse, men så måtte jeg jo oversætte og udgive dem. Den ene af dem, *Kun en torn* fra Malaysia, minder om Hans Kirks *Fiskerne* og kan læses med samme udbytte. For at få råd til det, udgav jeg nogle billedbøger for børn med fortællinger fra lande i Asien, *Lotusbøgerne*, som jeg købte fra et forlag i Singapore i 1976 og 77. Sådan begyndte det, og siden har jeg ikke kunnet stoppe Hjulet, selvom interessen for mine bøger

er langt mindre i dag. Drivkraften har hele tiden været at dele mine læseoplevelser med andre, uanset om det er en billedbog eller en roman. Desuden, og det er lige så vigtigt, kan de bidrage til mellemmenneskelig og -folkelig forståelse og empati.

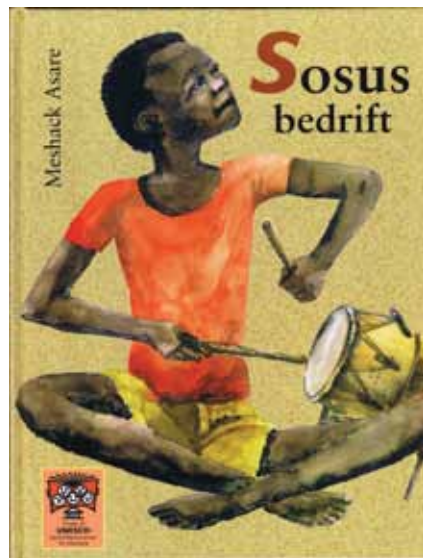
Kulturel rigdom

Hvorfor er det vigtigt, at danske børn stifter bekendtskab med bøger fra "de varme lande"?

- De fortæller om begivenheder, oplevelser, erfaringer og billeder som er anderledes end dem, vi kender fra os selv, spændende, fascinerende miljøer og kulturer, med mennesker af kød og blod i stedet for dem vi ser på TV: de navnløse ofre for skævhederne i verden. Det er børn og voksne med ambitioner og kulturelle værdier, som sætter dem i stand til ikke bare at leve og overleve under forhold som de færreste ville synes om eller kunne udholde, men som tilmed kæmper for et bedre liv!



- Tænk fx på Malala. Og, ikke at glemme, at de fester, ler og morer sig. Vi kan faktisk hente mange underholdende historier fra de varme, fattige lande med deres kulturelt rige mennesker. Selv en billedbog, eller et eventyr, kan give vore børn positive modbilleder til det dominerende billede af håbløshed



og mindreværd. Eventyrene viser, at alle mennesker har de samme grundlæggende værdier og mål uanset deres kulturelle "overtøj", eller hvad de kalder deres gud(er).

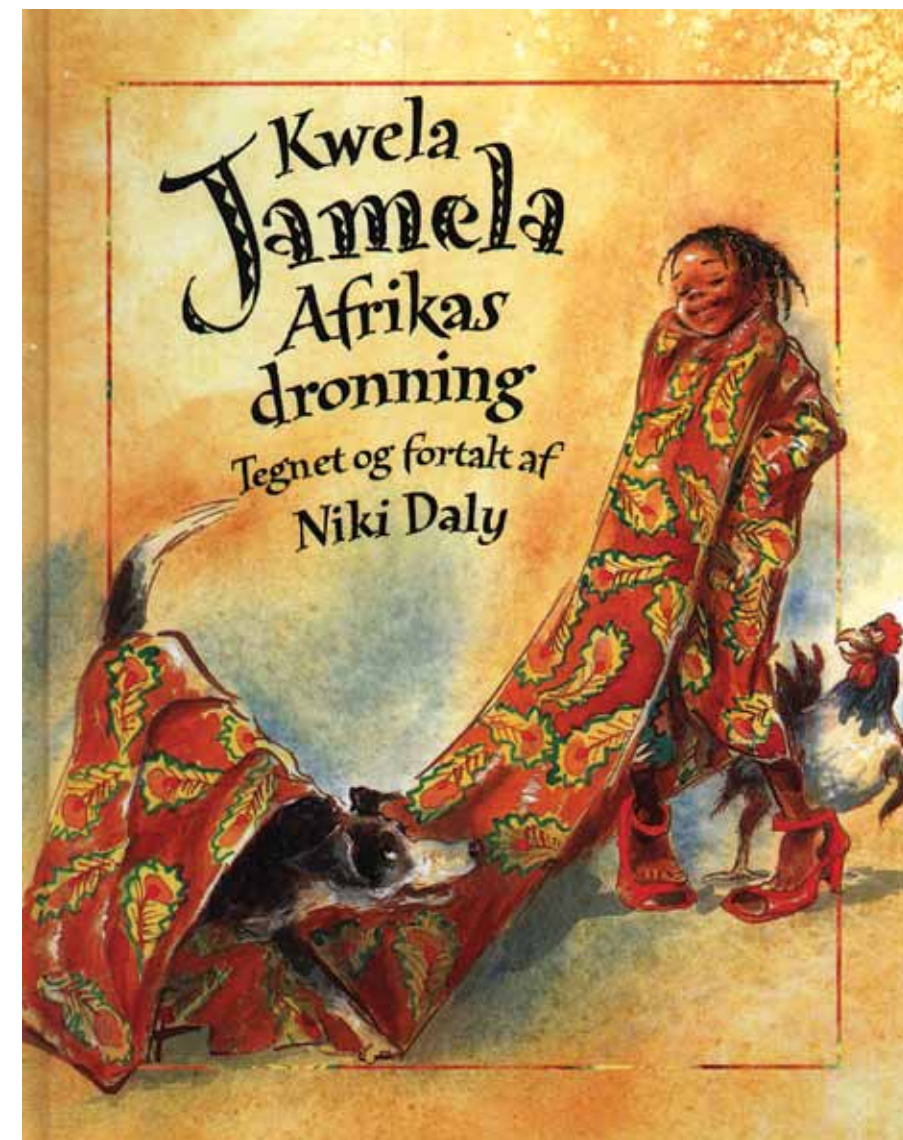
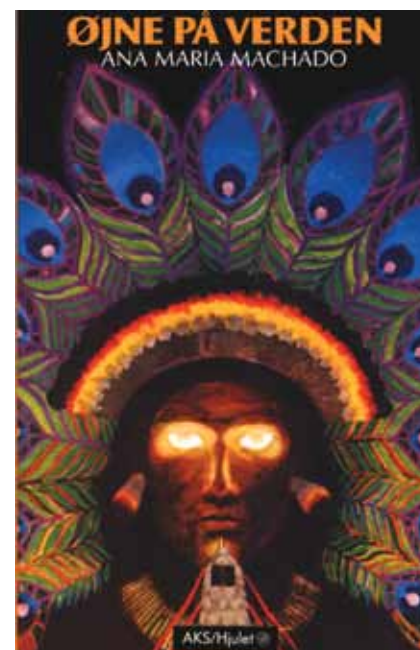
- *Malala – pigen som kæmper med ord*, af Karen Leggett Abouraya, er en usentimental billedbog om denne tapre pige, som er et vidnesbyrd om den magt uddannelse har til at ændre livet for børn. Der er utallige stræbsomme og uselviske børn rundt om i verden som hende, måske især i de fattigere og konflikt- eller katastrofe-ramte lande. Et eksempel fra Afrika er bogen *Sosus bedrift*, om drengen som redder sin landsby fra en flodbølge på trods af sine lamme ben.

Bag om statistikkerne

- Hvis man vil fokusere på et enkelt land, kan det være en god idé at finde madopskrifter fra landet. Jeg har udgivet kogebøger for børn fra både Mexico og Thailand. Der er også en opskrift på pandekager i *Mama Panyas pandekager*, en fortælling fra Kenya om en dreng der følger med sin mor til markedet, hvor hun skal købe mel. På vejen inviterer drengen alle de møder, til at komme hjem til dem og spise pandekager. Hans mor er skrækslagen, men det viser sig at de alle tager noget mad med sig. Mon det var

sådan det lykkedes Jesus at bespise de mange tusinde med brød og fisk...

I en artikel om FNs verdensmål i undervisningen (*Dansk*, marts 2021), skriver Jens Raahauge at fortællinger kan "puste liv i nogle af de menneskeskæbner, som gemmer sig bag statistikkernes tal." Og han tilføjer: "Dette er vigtigt, hvis vi skal forholde os værdigt til bekæmpelse af uligheden og yde en bistand, der ikke er ydmygende, eller som holder fattige fast i fattigdom. En af vejene er læsning af litteratur, der anerkender de mennesker, der lever i fattigdom, og ikke har et skråt ned-syn på deres kultur. (...) I den globale sammenhæng er der mange muligheder, men jeg vil pege på de børnebøger, som udgives af Forlaget Hjulet. (...) Som eksempel vil jeg nævne én af mine yndlingsbøger: sydafrikanske Niki Dalys *Kwela Jamela – Afrikas dronning*, der handler om en pige, som er vild med sin mors nye kjolestof, og som drømmer stort. Det er en fortælling, der viser en pige, som leger, fantaserer og gør dumme ting akkurat som sine læsere, men også en billedhistorie, der viser os en familie, der har langt færre ting end os, og som holder høns indendørs.



Bogen viser som mange af de øvrige børnebøger fra "de varme lande", at børnene nok har andre materielle livsvilkår, men også ligner verdens andre børn og har samme behov som jævnaldrende verden over – og ikke bare af materiel karakter. Som en af mine elever udbrød: "Bare vi var så meget sammen derhjemme."

En god historie er en god historie

Vagn Plenge supplerer med at anbefale følgende titler fra Hjulets mangeårige udgivelsesliste:

- Fra Latinamerika er der den fremragende brasilianske forfatter Ana Maria Machados bøger, eksempelvis billedbøgerne *Jararaca*, *Perereca* og *Tiririca* om miljøproblemer samt de to fortællinger *Øjne på verden* om drengen der ikke ved hvor han hører til, fordi han

har levet i eksil, og *Slavepigen fra den anden verden* om nogle børn i dag, som møder en pige fra tiden med slaver.

Vil du mene at Hjulets børnebøger kræver formidling for at nå bedre ud til danske børn?

- Det er en udbredt opfattelse at fortællinger om børn fra andre lande og kulturer skal formidles, og at et dansk barn bør indgå i handlingen som identifikationsfigur. Begge dele er noget vrøvl. Det er *historien* det kommer an på – ikke hvor den foregår eller personernes hudfarve, køn eller religion. Børn er hverken farve- eller kulturblinde. Ét af mine yndlingscitater lyder: "Den verden som er fremmed og mystisk for børn, er ikke den som børn i fremmede lande lever i, men *de voksnes* verden!"

Se alle Hjulets udgivelser på hjulet.dk

Bøger om børn i andre lande

Af Eline Mørch Jensen

Børneliv i 13 lande

På to opslag om hvert land fortælles om børneliv med bl.a. skolegang og leg i Brasilien, Kina, USA, Tanzania, Tyskland, Afghanistan, Litauen, Cuba, Storbritannien, Grønland, Rusland, Nepal og Frankrig. Derudover er bogen fuld af fakta om klima, dyreliv, sport, mad og sprog – hvor man kan lære at tælle til 10 på swahili eller se det eneste flag i verden, der ikke er firkantet.



Børn i andre lande

Forfatter: Sofie Maria Brand

Illustrator: Rasmus Juul

64 sider

Fra 10 år

Gyldendal, 2020

En skoledreng fra Palæstina

I bogen fortæller en skoledreng om, hvordan hans dage forløber; han er træt af sin matematiklærer, han glæder sig til at spæne ud og lege med sine venner om eftermiddagen, han plager sin far om at få lov at se mere fjernsyn. Andre dage er kedelige, fx når der er udgangsforbud og han ikke må gå ud på gaden. Han bor i Palæstina og lever et liv, der på mange måder ligner det liv, som danske børn på hans alder, lever, og på andre områder slet ikke gør.



Hvis de lagde skolen ved vandet

Forfatter: Khaled Jom'a

Illustrator: Abdullah Qawariq

Oversætter: Elisabeth Anagnostaki

Moestrup

56 sider

Fra 10 år

Jensen & Dalgaard, 2017

Fra Jeanne d'Arc til Malala

Inspirerende fortællinger om børn der på vidt forskellig vis – både historisk og indholdsmæssigt - har levet/lever de vildeste børneliv. Bogen portrætterer børn, der har gjort sig bemærket inden for blandt andet kunst og sport eller har kæmpet mod totalitære systemer og vundet Nobels Fredspris, så her er både blevet plads til Mozart, Anne Frank og vore dages youtubere, som hver på deres måde har haft et særligt talent og kan tjene som forbilleder for andre børn, som vil gå efter deres egne drømme.



Verdens vildeste børn

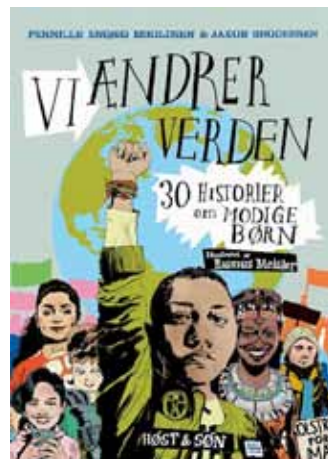
Forfatter: David Pepe Birch

Illustrationer: Rasmus Juul

Carlsen, 2019

30 stærke børneportrætter

Fortællinger om 30 børn og unge fra hele verden, hvis mod har gjort eller gør en kæmpe forskel, ikke bare i deres eget liv, men i mange andres. Fx Greta Thunberg der har fået hundredtusindvis af børn til at pjække fra skole og gå i klimamarch for at tvinge verdens ledere til at se klimaforandringerne i øjnene og gøre noget ved dem. Som forlaget formulerer det: "De er alle sammen børn og unge, som ikke kunne lade være, fordi deres egen situation fordrede det, fordi deres nysgerrighed, virkelyst eller følelse af uretfærdighed blev for stærk."



Vi ændrer verden

Af Jakob Brodersen og Pernille

Engsig Eskildsen

Illustreret af Rasmus Meisler

Fra 8 år

Høst & Søn, 2020

Børn og unge på flugt

Bogen består af ti uledsagede flygtningebørns egne beretninger om flugten fra hjemlandet og op gennem Europa – for nogen mod fred og familiesammenføring, for andre afslag og et liv under jorden. De ni drenge og den ene pige er flygtet fra Syrien, Eritrea, Afghanistan, Irak og Kuwait. Børnene har vidt forskellige baggrunde og personligheder, vidt forskellige ressourcer og drømme ... Fælles for fortællingerne er sorgen over at måtte rejse og den voldsomme, livsfarlige kamp, flugten var/er – men også kærligheden og håbet for fremtiden.



De uledsagedes bog

Af Michael Graversen og

Mads Nygaard

156 sider

Jensen & Dalgaard, 2019

Hvordan bor børn i andre lande?

Tre betagende arkitekturbilledbøger om hvordan børn bor og lever i forskellige lande er det indtil videre blevet til, men flere – bl.a. fra Amazonas - er ifølge forlaget på vej. Tanken bag er i tekst og billeder at formidle arkitektur og give kulturel indsigt i hvilke typer af boliger børn lever i rundt om i verden, inklusive visning af boligernes grundplaner og indretning.

Første bog i serien følger 11-årige Haroun som går i 5. klasse. Den skildrer det liv han lever med sin familie i deres hus tæt på ørkenen i en unavngiven arabisk by, hvor han går i skole, spiller fodbold med vennerne, går i souqen og køber ind sammen med sin mor og spiser aftensmad i gårdrummet, som vi får at vide er køligt og rart om aftenen, hvor man kan se stjernerne over sig. Huset er nemlig et typisk arabisk hus, hvor det indre gårdrum er åbent mod himlen og indrettet som en slags oase med en fontæne, et smukt dekoreret vandbassin med kakler og et springvand, som sammen med beplantningen giver kølighed til hele huset, når vandet fordamper.

Ved hjælp af fine og enkle beskrivelser forfattet af arkitekten Jes Vagnby og de stemningsfulde tegninger udført af Kristian Eskild Jensen inddrages forskellige forhold, som har betydning for hvordan boligerne er bygget og fungerer, bl.a. kulturelle, sociale og klimatiske forhold, ligesom elementer som rum, lys, form og funktion introduceres naturligt i både streg og sprog. Man bliver kort og godt klogere på hvordan børn bor og lever – indtil videre i et arabisk hus, et japansk hus og et grønlandsk hus. Det bliver spændende at se hvor turen går hen næste gang.



Haroun og det arabiske hus

Tekst: Jes Vagnby

Illustrationer:

Kristian Eskild Jensen

51 sider

Fra 10 år

Guldma, 2005



Yuka og det japanske hus

Tekst: Jes Vagnby

Illustrationer: Niels Bach

51 sider

Fra 10 år

Guldma, 2007



Malik og det grønlandske hus

Tekst: Jes Vagnby

Illustrationer: Carl Krull

51 sider

Fra 10 år

Guldma, 2009

Nyt fra formanden:

Det sidste år har mange ting ændret sig, og det har også givet mulighed for at evaluere hverdagen. Jeg har været formand siden 2013, og jeg har nydt det på rigtig mange måder. Det har givet mange spændende oplevelser, som jeg ikke ville have været foruden.

Alligevel har jeg besluttet, at jeg ikke genopstiller til oktober, når der igen er valg til formandsposten. Jeg har nemlig genopdaget en stor glæde ved at undervise, og det vil jeg gerne have plads til i mit skema – udover at passe 'mine' to PLC-er. Dvs. at PLCF skal vælge en ny formand, så vær opmærksom på eventuelle aktiviteter i din lokalafdeling, hvis du gerne vil have indflydelse på valget.

Tak for tilliden de sidste 8 år!
Birgitte Reindel, formand

buggi

Sjov bogjagt med emoji'er

Måltrettet 3.-5. klasse

Læs mere på dbc.dk/produkter/buggi

buggi.dk

Dragerne flyver – Over muren

Af Bodil Christensen, Master i børnelitteratur og lektor på læreruddannelsen i Aalborg

"Venskab kender ingen grænser", sådan står der som undertitel til denne muredbrydende bog "Over muren" af Michael Morpurgo og med illustrationer af Laura Carlin. Originaludgaven er fra 2009, nu er den oversat og udgivet af forlaget Jensen&Dalgaard. Det er en bog, der (desværre) altid vil være aktuel. Det er fortællingen om journalisten Max, der befinder sig på den palæstinensiske vestbred. Max møder her Said, en dreng der flyver med drager. Said er tilsyneladende stum, men Max tilbringer nogle dage sammen med Said, fårene, Said's familie og han får i de dage filmet Said, der altid har en drage i produktion eller i luften over de solfyldte bjerge tæt på muren, der skiller Israels jødiske bosættelser fra palæstinenserne på Vestbredden.

Said taler i tankerne med sin storebror, der er død, dræbt i en konfrontation med israelske tanks og soldater. Han husker, hvad Mahmoud sagde: "Hver gang jeg flyver med en drage, lillebror, tænker jeg, at det er mig, der er deroppe, og at jeg er langt væk fra alt det hernede, langt væk fra soldaterne og kontrolposterne og tanksene."

Bogen giver stemme til journalisten Max, og den giver stemme (eller tanker) til Said, der ikke taler, men som har en familie, der forsøger at skærme ham og hjælpe ham. Undervejs fortæller Max, hvordan han i 1989 troede, at der var et nyt håb for verden og freden: "For mig, da jeg var ung, var det at sidde på gulvet med en gruppe collegevenner og i total forundring se, da Berlinmuren blev revet ned for øjnene af os. Det var den dag, folket besluttede, at nu var det nok, og de ville være frie." Lidt mistrøstig konstaterer han: "Nu er der bygget en anden mur – det er selvfølgelig ikke nyt med mure. Hadrians mur, Den kinesiske Mur og mange andre. Men denne her er nu, og ligesom med Berlinmuren truer

de følelser, den frembringer, igen med at indhylle verden i en global konflikt."

Derfor vil Max filme fredens mulighed. Den ser han, da dragebyggeren og drageflyveren Said dag efter dag sender en drage ind over muren til de israelske børn, der leger på den anden side. På hver drage står der "Shalom", fred. Særligt søger hans øjne en pige med blå tørklæde. En pige, der sidder i kørestol. Måske var det hende, der blev såret i det sammenstød, hvor Said's bror Mahmoud mistede livet. En dag, da vinden er rigtig god, netop den dag Max skal rejse, da ser han miraklet. Hen over bosættelsen, på den anden side af muren, er der hundrede af drager i luften. De er spraglede, hvirvler som sommerfugle, de danser og alle børn i bosættelsen er med til at flyve med drager.

Børnene i Said's landsby kommer frem og ud, de ser nogle af de løsslupne drager falde ned på deres side, og på alle drager står der "Shalom" og på den anden side ser man en fredsdue. Børnene på begge sider klapper og hujer, bjergene giver genlyd, og det er en genlyd af latteren på begge sider af muren.

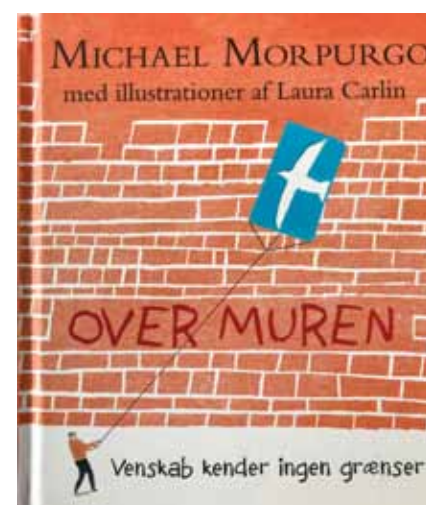
Said lægger nakken tilbage og råber mod himlen: "Hey, Mahmoud! Mahmoud! Kan du høre mig? Kan du se det her? Dragerne flyver, Mahmoud! Dragerne flyver." Sådan slutter bogen. Den har ikke hævn som tema, det er børnene på begge sider af muren, der lader dragerne krydse adskillelsen. De bruger himmelrummet til at sende fredshilsner. Det er her, håbet er.

Litteraturprofessoren Rita Felski siger: "Jeg tror på, at litteratur er en rigtig form for 'virtual reality', som giver os mulighed for at udvide vores horisont og giver os en bedre forståelse af andres liv. Og denne udvidelse af vores horisont er ekstremt vigtig for samfundets velfærd som helhed." Litteratur betyder noget. Ifølge Rita Felski læser vi bøger for at genkende os selv, for nydelsens skyld, for at blive rystet og overrasket, og så læser

vi bøger for at lære noget om verden. *Over muren* lærer læseren noget om en verden, der også er virkelighed for mange børn.

Filosoffen Martha Nussbaums gør opmærksom på litteraturens mulighed for at give læseren et blik fra en anden side end læserens egen. Hun siger i et interview i Politiken: "Selvfølgelig er det vigtigt, at unge mennesker har et arbejde og føler medbestemmelse på den førte politik. Men hvis du aldrig er blevet trænet i at forestille dig, hvordan dine medborgere har det, og kan finde ud af at argumentere med respekt, vil demokratiet i sidste ende fejle."

Over muren giver et billede af en konflikt, således som den er set fra børnehøjde. Det er her håbet findes, og det er herfra, dragerne sendes ud med fredsdue og et "Shalom". "Litteratur er vigtig, fordi den nægter at give politiske svar, den er en form for opposition til staten." Sådan lød det fra filosofen Theodor Adorno. Det er her, litteraturen (også) har sin helt store styrke: den kan vise os verden set med den andens øjne.



Over muren
Af Michael Morpurgo
Illustreret af Laura Carlin
Oversat af Louise Hvilshøj Andersen
Trangkjær
112 sider
Jensen&Dalgaard 2020

PLCF Lokalfdeling Sjælland og Øer

Indkaldelse til Lokalfdelingens generalforsamling 2021... med mulighed for at besøge Sorø kunstmuseum

Dato: Onsdag den 14. april 2021 – **Udsat til:** Torsdag den 27. maj 2021

Sted: Sorø Kunstmuseum, Storgade 9, 4180 Sorø

Tid: kl. 16.00 besøg museet, kl. 17.00-18.30 ordinær generalforsamling,

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Kassereren forelægger det reviderede regnskab
4. Fremlæggelse af budgetforslag
5. Indkomne forslag
 - a. Bestyrelsen anbefaler nedlæggelse af lokalfdelingen p.gr af økonomien. Der indkaldes til ekstra ordinær generalforsamling.
6. Valg
 - a. Valg af formand
 - b. 2 lokalfdelings medlemmer (Kaja og Janne er på valg. Begge er villige til genvalg.)
 - c. 1- 3 suppleanter

- d. 2 revisorer
- e. 1 revisorsuppleant
7. Eventuelt

Under generalforsamlingen er foreningen vært ved lidt "Vælg selv tapas" i cafeen.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen under dagsordenens punkt 5, mailles til formanden Mette Vibæk, mail: mett0303@skolen.nu – senest 14 dage før generalforsamlingen.

Såfremt der ikke kommer forslag til punkt 5, vil denne dagsorden være den gældende.

Tilmelding: Senest den 1. maj til mail: mett0303@skolen.nu



Pædagogisk LæringsCenterForening Lokalkreds Midtjylland
inviterer alle interesserede til konference på

Best Western Golfhotel, Viborg 5. og 6. oktober 2021

OBS! Dato-ændring pga. Covid-19



Illustration af Otto Dickmeiss

Læselyst og leg med litteraturen

Pris: Medlemmer af PLCF 3.000 kr. – Ikke-medlemmer 3.500 kr.

Sidste frist for tilmelding: 15. juni 2021 på <http://viborgkonferencen.dk/tilmelding>

Læs mere og se program på: Viborgkonferencen.dk

KENYA KALDER ALLE SKOLER

2021 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

ÅRETS FAGLIGE OPDAGELSESTUR: Med Danidas nye undervisningsmateriale oplever dine elever mange sider af livet for børn i Kenya. Først og fremmest kommer I helt tæt på hverdagen hos Turkana-folket. De lever som fiskere og nomader i en barsk region, hvor klimaforandringer gør det nødvendigt at tænke nyt.

I møder også børnene i Kenyas myldrende hovedstad Nairobi og på familie-landbrugene i de frugtbare Nakuru-bjerge. I besøger de varme kilder, tefarmen, elefant-børnehjemmet, kurvefletteren, perlemageren og meget andet. Og så lærer I en masse om Kenyas ikoniske dyreliv. Materialet giver globalt udsyn i børnehøjde.

1.-5. KLASSE – NEMT, ENGAGERENDE OG MED MASSER AF KERNEFAGLIGHED:

Årets bog: 'Den store plan' af Kim Langer. Om fiskerdrengen Ekiru ved den store Turkana-sø, der bruger sine matematiske evner til at redde familien – og give sin gnavne morfar en lille lærestreg. Plus masser af faktastof og tre læselet-fabler.

Årets film: Mange små film om Kenya – og en fiktionsserie om venskaber på trods, hvor Ramasjangs værter får hjælp fra Kenya.

Kreativitet: Syng med på årets sang, og arbejd med kenyanske mønstre og farver i keramik, foldebøger, smykker og tegninger.

Masser af andre fagopgaver: Eleverne læser, undersøger, skriver, laver N/T-eksperimenter og formidler.

Bevægelse med sjove lege og spil fra Kenya.

Mød Karen Blixen i Kenya – med fortælling, fakta og leg.

Lærer-web med materialer klar til brug og nemme opgaveark.

Kreative IT-værktøjer: Mød tre børn fra Kenya, lav flotte fotohistorier og en sej, interaktiv lågekalender til fx forældrene.

Online skole-events: Folkekirkens Nødhjælp laver sjove events, hvor din klasse kan være med 'live'. NB: Tilmelding før sommer!

Årets projekt: Folkekirkens Nødhjælp hjælper børn og voksne i Turkana med uddannelse, klimatilpasning og konfliktmægling.

Komplet
klassesæt **249,-**

✓ 30 store elevbøger ✓ 2 lærervejledninger

✓ Omfattende web-materiale

u-landskalender.dk

Lærerne siger: • Fantastisk materiale • Både lærere og elever var begejstrede • Spændende og lige til at gå til • Superflot og fængende • Virkelig god variation og faglig spredning • Eleverne var helt opslugt • Et super materiale, som jeg anbefaler til ALLE!



**BESTIL
NU**
Lav pris til
1. juli



UDENRIGSMINISTERIET
Danida



FOLKEKIRKENS
NØDHJÆLP
actalliance

DR